

2021-01-14

n.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss från Näringsdepartementet om utkast på delar av Partnerskapsöverenskommelsen för perioden 2021-2027 (N2020/02875)

Sammanfattning

SLU har beretts möjlighet att lämna synpunkter på ett utkast till delar av partnerskapsöverenskommelsen för Europeiska regionala utvecklingsfonden. Vi uppskattar möjligheten att få vara delaktiga i detta arbete eftersom vi anser att regional utveckling är viktigt. Den föreslagna skrivningen har många positiva dimensioner men omfattar endast delar av det kommande programmet. Baserat på tidigare erfarenheter ser vi utmaningar när det gäller universitetens möjligheter att aktivt delta i det regionala utvecklingsarbetet.

SLU anser sammanfattningsvis följande:

- SLU ställer sig i huvudsak positivt till den föreslagna skrivningen.
- Forsknings- och utbildningsaktiviteter, bör kunna stödjas inom alla målområden och inte endast inom mål 1.
- Medel från regionala utvecklingsfonden bör kunna användas för att stärka regionala forskningsmiljöer och forskningsinfrastruktur.
- De regionala programmen måste utformas så att de blir mer integrerade med och underlättar deltagande i andra europeiska program, inte minst Horisont Europa.
- De regionala programmens regelsystem och administration bör förenklas och harmoniseras för att underlätta deltagande.
- Kraven på medfinansiering bör sänkas och harmoniseras mellan programmen för att underlätta för och stimulera ökat deltagande.

Generella synpunkter

SLU bedriver forskning, utbildning och miljöanalys i samverkan med omgivande samhälle. Genom fokus på samspelet mellan människa, djur och ekosystem och ett ansvarsfullt brukande av naturresurserna bidrar universitetet till hållbar samhällsutveckling och goda livsvillkor. SLU är ett av världens tre bästa

universitet inom ämnesområdena jordbruks- och skogsbruksvetenskap. SLU har expertis inom skogsbruk, naturresursförvaltning, jordbruk, hortikultur, landskapsarkitektur, veterinärmedicin och husdjursvetenskap. Centrala forskningsfrågor är länkade till de globala målen för hållbar utveckling och rör cirkulär och biobaserad ekonomi, hållbar och säker livsmedelsförsörjning, global hälsa med fokus på antibiotikaresistens (AMR), klimatanpassning och resiliens, bevarande av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, hållbar stadsutveckling och grön infrastruktur. Dessa utmaningar kräver internationellt samarbete och det är därför av avgörande betydelse att dessa frågeställningar ges utrymme i de olika europeiska programmen.

1. Val av politiska mål

Valt politiskt mål

1. Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling
2. Ett grönare och koldioxidsnålare Europa
3. Ett mer sammanlänkat Europa
4. Ett mer socialt Europa
5. Ett Europa närmare medborgarna
6. Att göra det möjligt för regioner och människor att hantera de sociala, ekonomiska och miljömässiga konsekvenserna av omställningen till en klimatneutral ekonomi

Forskning, innovation och utbildning behövs inom alla målområden för att uppsatta mål ska kunna nås. Därför bör forsknings- och utbildningsaktiviteter, på ett tydligt sätt, kunna stödjas inom alla målområden och inte endast inom mål 1. Det innebär att forskningsaktiviteter måste inkluderas tydligt under alla målområden när programmets bedömningskriterier (output- och resultatindikatorer) utformas och indikatorer som omfattar forskning bör läggas till i alla målområden. Inte minst gäller detta inom Mål 2 - Ett grönare och koldioxidsnålare Europa.

SLUs verksamhet innefattar många områden som är centrala för att kunna utveckla en hållbar cirkulär och biobaserad ekonomi och för att bidra till energiomställning och nå miljö- och klimatmålen.

2. Policy choices, coordination and complementarity

A summary of policy choices and the main results expected for each of the funds covered by the Partnership Agreement – Article 8(b)(i) CPR

Strukturfondsmedel ska kunna användas för att stärka regionala forskningsmiljöer i syfte att bygga upp kunskap, kompetens och kapacitet för att öka regioners konkurrenskraft och möjligheter att delta i bland annat ramprogrammets forskningssatsningar.

SLU kan bidra med att fortsatt utveckla kunskaper inom forskning och miljöanalys och inom utbildning. Att minst 85% av programmen avsätts för Mål 1 och Mål 2, varav minst 30 procent till Mål 2 är mycket positivt, men det är viktigt att synergier mellan de olika programmen tas till vara och utvecklas.

Coordination, demarcation and complementarities between the Funds – Article 8(b)(ii) CPR

Det finns behov av en hög samordning mellan de olika politiska målen och de olika EU-programmen. De olika målen kan inte lösas vart och ett för sig utan kräver en samordnad approach.

Complementarities and synergies between the funds covered by the Partnership Agreement and other Union instruments – Article 8(b)(iii) CPR

EU:s sammanhållningspolitik och satsningen på excellent forskning och innovation ska komplettera varandra. Strukturfonderna och andra regionala program måste därför utformas så att de blir mer integrerade med och underlättar deltagande i andra europeiska program, inte minst Horisont Europa. Det finns stor potential för regional utveckling, förutsatt att stödet till forskning och innovation kan bli mer effektivt genom ökad synergi mellan strukturfonderna och nationella och europeiska forskningssatsningar.

Kapacitetsuppbyggnad i medlemsstater och regioner för excellens inom forskning och innovation kan ske genom investeringar i innovativa lösningar, forskningsinfrastruktur och forskningsutrustning, särskilt sådant som är av gemensamt europeiskt intresse. Detta bör inbegripa möjligheten att ge stöd till strategiskt viktig regional forskningsinfrastruktur, även småskaliga anläggningar, samt pilot- och demonstrationsanläggningar.

Regionala medel skulle också kunna ha stor betydelse för att utveckla och upprätthålla långsiktig och storskalig forskning, miljöövervakning och miljöanalys inom t.ex. skogsbruk, jordbruk, biologisk mångfald i terrestra och akvatiska system. Denna typ av strukturer och verksamhet gör det möjligt att bland annat studera långsiktiga effekter av miljö- och klimatförändringar samt möjligheter att påverka dessa förändringar.

Det är viktigt att även genom de regionala programmen kunna stimulera utvecklingen av internationellt konkurrenskraftiga forskningsmiljöer. Horisont Europa kommer att vara ett viktigt redskap för det internationella samarbetet kring forskning och innovation, och det är viktigt att forskning av hög kvalitet utvecklas på regional och europeisk nivå och därmed främjar regional tillväxt. Forskningskvalitet måste därför vara vägledande i prioriteringar av forskningsstödjande insatser inom de regionala programmen.

Övriga synpunkter

Det behövs en betydande förenkling av regelsystem och administration samt en harmonisering av de olika finansieringsprogrammets regelverk för att stimulera deltagande de regionala programmen. Det är viktigt att nationella förvaltningsmyndigheter inte försvårar deltagandet genom att implementera egna, sinsemellan olika, regelverk för finansiering och kontroll. Den förenkling i regelverk och administration som uppnåtts inom de europeiska ramprogrammen när det gäller ansökningsförfarande, finansiella regelverk och ekonomisk rapportering, är mycket uppskattad och det vore önskvärt med en liknande utveckling inom de regionala programmen. Det bör finnas en bättre balans mellan kontroll och förtroende för bidragsmottagarna när det gäller finansiella frågor, inklusive godkännande av organisationers ordinarie redovisningspraxis.

Höga och i många fall divergerande krav på medfinansiering av både direkta och indirekta kostnader i ERUF-projekt och andra EU-finansierade program innebär en utmaning för universitetsdeltagande. För att underlätta för och stimulera ökat deltagande bör kraven på medfinansiering sänkas och harmoniseras mellan programmen. Vidare bör finansieringsnivån i de europeiska regionala programmen ökas och/eller de regionala medlen för samfinansiering samordnas bättre med de europeiska programmen. Nuvarande relativt låga finansieringsnivåer inom de regionala EU-programmen innebär att projektkonsortier behöver ansöka om ytterligare finansiering, ofta från regionala myndigheter, vilket är komplicerat och tidskrävande och leder till minskat intresse för programmen.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av vicerektor för internationella relationer Ylva Hillbur efter föredragning av enhetschef Karl Jäghagen vid ledningskansliet.

Ylva Hillbur

Karl Jäghagen